

Der er her ved nærmest tænkt paa de Kirker, der ere i Private eller Stiftellers (Eie) Hænder, og som er tilfældet med den mest overvejende Del af Landskyrkerne, og disse Betragtninger passe ikke i det Hele paa de Kirker, der tilhøre Menigheden eller som det kaldes Kirkehøjsloven, etc sig selv. Men ogsaa om disse gjælder det dog, at man ikke af Omby for Kirkegængerne bør kræve saa store Offre, at det falder vanskeligt for Menighedene at bøde dem.

Det blev under de Forhandlinger, der gik forud for Loven af 19de Februar 1861, fremhævet som en Betænkelighed ved denne, at den ikke gjorde tydelig Forskiel imellem smaa Kirker og store Kirker, imellem uformuende og bedre bemidlede Kirker. Den samme Anse kan reises imod de foreslående Forslag, haade imod det om Afstivningen og det om Opvarmningen. Og det maa erkjendes, at det vil være særdeles vanskeligt at give almindelige Regler, der kunne ramme de forskjellige Forhold med Billighed, og ikke lægge store og for store Byrder der, hvor Cyren til at bære dem kun er ringe.

Det ene Medlem af dette Mindretal (H. C. D. Müller) kan dernæst ikke frigjøre sig for den Formening, at det maaske ogsaa vil være et betænkeligt principmæssigt Grund paa Forudsætningerne for de væsentligste Bestemmelser om Kirkeforlehnningen eller den private Kirkeeiendomsbesiddelse, at fordele Udgifterne ved Kirkerne paa forskjellige Hænder, imedens de ældre Bestemmelser i Reglen forudsætte, at virkelige Udgifter ene maa paahvile Kirkebesidderne.

Misbilliger man det Forhold, hvortil saa mange Kirker ere komne til Private eller til Stiftelser, saa bør man rette sine Bestræbelser paa at løse dette Forhold eller dog paa at lette dets Bøstning, hvor der er Trang dertil. Det vil efter vor Formening kunne forsvares, at give en Expropriationslov, hvorved de Menigheder, som føle Trang dertil, kunne paa en med Billighed og de forhåandenværende Forhold stemmende Maade blive Giere af deres Kirker, ligesom der kan være Anledning for Staten til ved sin Mellemkomst at hjælpe de Menigheder, som behøve det, til de Midler,

som skulle skaffes tilveie. Men at tillintetgjøre det lovlige bestaaende Forhold ved at lægge den ene Byrde efter den anden paa Kirkeeierne, formenes vi at være usforvarligt. Store Byrder ville kun da med Tsjæ kunne kræves, naar det kan paavises, at Tidernes Gunft har siden Sagens sidste Ordning skaffet Giere stigende Indtægter. Det er især betænkeligt at gaa frem, som det her er foreslaet — at benytte en tilfældigvis fremkommen Tvivl om, hvorvidt Kirkehøjsloven af 19de Februar 1861 kan medføre Forskielt til Opfyldelsen af et eller andet Duffet hos Kirkegængerne, til derom at give en Lov. Man bør i alt Fald lade Loven bestaa indtil en længere Tids Erfaring har vist, at den trænger til Omarbejdelse, og da skaffe sig Overblik over den samlede størrelse Byrde, der lægtes paalagt Giere eller Menighedene. At ønske Kirkegængerne Draining af Lyne, ved første Dyst, at være et ringe og billigt Duffet, især naar det saa let kan tilfredsstilles, som det rimeligtvis kan paa et og andet Sted. Hertil kommer da saare let Duffet om Kirkerne Opvarmning, der ogsaa somme Steder kan opfyldes med ringe Offre. Men paa de Steder, hvor det er saa let at skaffe Dufferne opfyldte, trænges der vistnok ikke til en Lov, og naar man vil give en saadan omfattende alle Kirker, vore Baanfæltighederne. Et følgende Aar viser der sig andre Duffer, s. Er. et Duffet en Deforattion af Kirken osv., og saaledes haves der Bef for det ene Lovforslag efter det andet. Især er det betænkeligt at gaa den Vej, som her er foreslaet, at lægge hele Byrden ved Dufferne Opfyldelse paa Kirkeeierne. Dufferne ville da fremkomme uden al Betænkelighed, de ville derimod blive besværlige, naar de der gøre Fordringer, selv skulle bære den hele Byrde eller dog i en væsentlig Del af dem.

Men heller ikke ved dette Punkt kan det ene Medlem af dette Mindretal (H. C. D. Müller) holde den Mening tilbage, at hele det gamle Forhold ved Kirkeforlehnningen eller den i private Hænder værende Kirkebesiddelse let kan betænkeligt fornylles ved en mulig dybbelt Fordeling af Byrderne. Ved begge de Gjenstande, der omhandles i Forslaget og Endringsforslagene, er der efter